

<http://zoobank.org/urn:lsid:zoobank.org:pub:F6AAAA54-E383-4926-B20C-25D212C57473>

Van Gölü Havzası Hemiptera Faunasına Katkılar I. Artos Dağı Hemiptera Türleri Hakkında

Muhabbet Kemal ¹ Ahmet Ömer Koçak ²

Abstract: Contributions to the Hemiptera fauna of Van Lake Basin (East Turkey) I. On the species of the Hemiptera of Artos Mountain. *Cesa News* 94: 1-30, 39 figs.

This paper deals with the Hemipteran species of Artos Mount in Van Province. This is the first part of the Hemiptera fauna of Van Lake Basin. Totally, 61 taxa of 13 families are given. Families and number of their species recorded are as follows; *Gerridae* (1), *Reduviidae* (3), *Tingidae* (1), *Nabidae* (1), *Miridae* (9), *Scutelleridae* (5), *Cydnidae* (3), *Pentatomidae* (18), *Lygaeidae* (5), *Stenocephalidae* (1), *Rhopalidae* (5), *Coreidae* (7), *Alydidae* (2). Among them, 18 species are reported here for the first time for the Van Lake Basin. Information and faunistical evaluations concerning Entomofauna of Turkey are also mentioned.

Key words: Hemiptera fauna, Van, East Turkey, Artos Mount.

Van Gölü havzasını, Bitlis ve Van illerinin bulunduğu coğrafik bölge olarak nitelendirmek mümkündür. Havza, Doğu Anadolu'daki biyolojik çeşitlilik açısından en zengin bölgelerden biridir. Van Gölü havzası değişken topografik yapısı, kuzey ve güney kesimlerine özgü zengin bitki örtüsü, akarsuları, göl ve göletleriyle çok çeşitli yaşam ortamlarına sahiptir. Özellikle meşe ormanları ve dağ stebi birçok hayvan türlerinin barınması için elverişli doğal alanları oluşturmaktadır. Türkiye entomofaunasının tespiti çalışmalarımızla bölgede yürütülen araştırmalar, alanın böcek faunası açısından da çok zengin olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışmaların sonucu olarak bugün havzada bilinen Pterygota (Insecta) tür sayısı 2954'e, Türkiye'de ise 22810'a ulaşmıştır (Cesa-Infosystem, 2014)³. Potansiyel olarak havzada onbin civarında türün yaşadığı tahmin edilmektedir.

¹ <http://zoobank.org/?lsid=urn:lsid:zoobank.org:author:671DD110-BDF1-49C8-964D-2A9251BE7824> –e-mail: muhabbet_kemal@yahoo.com.tr

² <http://zoobank.org/?lsid=urn:lsid:zoobank.org:author:4755104C-24B4-4E00-8831-5F5E08B9E831> - e-mail: cesa_tr@yahoo.com.tr

³ <http://www.cesa-tr.org/Infos.htm>

Artos Dağı'nın böcek çeşitliliğinin tespiti çalışmaları, Türkiye'nin Entomofaunası üzerine araştırmalarımızla başlamıştır. Bu çerçevede Artos Dağı Lepidoptera faunasının tespit edilmesi amacıyla ilk çalışma Koçak ve Kemal (2008a) tarafından yapılmış ve yaz sonu kelebekleriyle birlikte 39 lepidopter türü listelemiştir. Zamanla entomofauna araştırmalarının arazi çalışmalarının ve toplanan örneklerin değerlendirilmesinin yanısıra literatür verileri de dikkate alındığında, bölgenin zengin faunası giderek kendini göstermeye başlamıştır. Nitekim, iki yıl önce, yazarlar Van ilinin böcek faunası üzerine 2000 türü kapsayan bir liste yayınlamıştır (Koçak & Kemal, 2012a). Bu çalışmada Van'dan 61 hemipter türü bildirilmiştir. Aynı çalışmada Artos Dağından diğer böcek gruplarına ait 7 türün fotoğrafına yer verilmiştir. Bakan (2013) Van'ın *Pentatomoidea* üstfamilyasından 57 taksonu listelerken, tezinde Artos Dağı'ndan *Scutelleridae* ve *Pentatomidae* familyalarına ait 14 türü bildirmiştir.

Türkiye böcekleriyle ilgili ilk ve kapsamlı bir çalışma, yerli ve yabancı bilim insanlarının günümüze kadar yayınladıkları makaleler ve araştırmalarımız sırasında toplanan bir kısım örneklerin değerlendirilmesi sonucu ortaya konmuştur (Koçak ve Kemal, 2012b). Bu çalışmada, Türkiye'de bulunan toplam 20417 pterygot türü sinonimleriyle birlikte listelenmiştir. Makalede Hemiptera takımından bazı familyalara ait türlerin güncel isim kombinasyonları ve sinonimleriyle birlikte sunulmuştur.

Türkiye'nin Diptera faunası üzerine bir başka çalışma, günümüze kadar en kapsamlı tür sayısı ile Koçak & Kemal (2013) tarafından yayınlanmıştır. Bu makalede 2992 tür listelenirken, Van'da 208, Bitlis'te ise 63 dipter türü bildirilmiştir. Ayrıca burada Artos Dağı'nda tespit edilen 15 dipter türü de yer almaktadır. Bunlardan *Ogcodes formosa* (*Bombyliidae*) Türkiye faunası için yeni kayıt olarak bildirilirken, sadece Hakkari ve Van'dan bilinen *Exoprosopa ahtamara* (*Bombyliidae*) türünün kaydı, Artos Dağı için önemli bir bulgu olmuştur. Bunun yanısıra, *Platystoma dimidiatum* (*Platystomidae*) Van'dan; *Sphenometopa bifasciata* (*Sarcophagidae*) Bursa ve Van'dan; *Palombia eristaloides* (*Syrphidae*) Bitlis, Erzurum ve Van'dan; *Exoprosopa pandora* (*Bombyliidae*) Adana, Manisa ve Van'dan bilinen nadir türler olup, Artos Dağı'ndan da tespit edilmiş ve doğal ortamlarında ilk defa resmedilmişlerdir.

Artos Dağı Türkiye'deki Önemli Doğa Alanları'ndan (ÖDA) biridir. Alanı önemli kılan günümüze kadar sadece bu dağda yaşadıkları belirtilen iki bitki türü (*Isatis spatella* ve *Limoniopsis davisii*) ile birlikte 29 bitki taksonun ÖDA kriterlerini sağlamış olması; omurgalı hayvanlardan Anadolu Gelengisi'nin (*Spermophilus xanthoprymnus*) alanda bulunması; yine bu dağda yaşadığı tespit edilen *Glaucopsyche arion*, *Muschampia proteides*, *Rubrapterus bavius*, *Tomares callimachus* ve *Archon apollinaris* gibi kelebek türlerinin tehlike altında (EN) olması; *Pseudophilotes vicrama*, *Pyrgus cirsii*, *Glaucopsyche alexis* ve *Anthocharis damone* gibi kelebek türlerinin de zarar görebilir (VU) olarak ele alınmasıdır (Eken ve ark., 2006: 372-375). Ancak bu kaynakta diğer böcek gruplarından söz edilmemektedir. Zira ÖDA çalışmalarında yer alan bilgiler o tarihe kadar yapılan bilimsel çalışmalardan oluşan kaynaklara dayanan bir envanter çalışmasıdır. Birçok açıdan eksik olduğu için, ÖDA olarak atfedilen bölgelerin ciddi, kapsamlı ve uzun vadede ayrıntılı çalışmalarla yeniden ale alınması gerekir. Bundan dolayı, Artos Dağı'nın Hemipter'leri ilgili bu çalışma, bahsedilen eksikliklerin belli ölçüde giderilmesi yönünden önemlidir.

Bilimsel çalışmalarımız esas itibarıyla Lepidoptera takımı üzerine olup, diğer böcek gruplarına ait türlerinin araştırılması ikinci derecede ilgi alanımıza girmektedir. Bölgede sürdürdüğümüz araştırmalarımızda son on dört yıl içerisinde bilim dünyası için yeni olan çeşitli taksonlar tanımlanırken, Türkiye ve çeşitli illerin faunalarına çok sayıda yeni kayıtlar ilave edilmiştir.

Artos Dağı'ndaki araştırmalarımız sırasında, Türkiye çok az bilinen bazı böcek türleri de tespit edilmiştir. Sadece Artos dağında yaşayan endemik bir çekirge türü *Pezodrymadusa indivisa* Karabağ, 1961 (*Orthoptera*, *Tettigoniidae*) ve yine sadece Kurubaş ve Artos Dağı'nda tespit edilerek tarafımızdan tanımlanan endemik bir ağustosböceği *Tibicina serhadensis* Koçak & Kemal (*Homoptera*, *Cicadidae*) (Koçak & Kemal, 2010); *Ogcodes formosus* Erichson, 1840 (*Diptera*, *Acroceridae*) (Koçak & Kemal, 2013); sadece Hakkari Karadağ'dan bilinirken, 2013 yılındaki arazi çalışmalarımız sırasında Artos Dağı'nda tespit edilen çok nadir ve gündüz aktif bir güve, *Zygaena peschmerga* (*Lepidoptera*, *Zygaenidae*) (Kemal & Koçak, 2013a); aynı şekilde günümüze kadar ülkemizde sadece Iğdır, Erzurum ve Bayburt illerimizde rastlanmış çok lokal ve nadir bir alpin güve, *Stamnodes depeculata* Lederer (*Lepidoptera*, *Geometridae*) bu dağın biyolojik zenginliğinin en önemli unsurlarıdır (Kemal & Koçak, 2013b). Son olarak, Van Gölü Havzası faunası içerisinde değerlendirilebilecek önemli bir kayıt *Pentatomidae* familyasından *Graphosoma* cinsi içinde

olmuştur. Yakın zamanda Suriye’de tanımlanan *Graphosoma inexpectatum* türü Van’ın Gevaş ilçesine bağlı Altınşaç yöresinde tespit edilmiş, bu kayıt Türkiye faunası için de bir ilk olmuştur (Kemal, Bakan & Yalçın, 2013).

Hemiptera türlerinin Türkiye’deki coğrafik yayılışlarında, bu konudaki en kapsamlı yayın olarak görülen Önder ve arkadaşlarının (2006) çalışması dikkate alınmıştır. Ancak bu çalışmada coğrafik yayılış ve habitat tipleri için sunulan bilgilerin eksik ve çok genel boyutta verildiği görülmektedir. Bazı türlerin yayılışlarıyla ilgili kullanılan “Hemen tüm bölgeler” ifadesi taksonların doğal yayılışı ve ekolojik tercihleri dikkate alındığında, her türlü ortamda yaşaması imkansız olduğundan, bu tip standart ifadelerin uygulamada kullanılabilirliği tartışmalıdır. Diğer taraftan Dursun (2012) ve Dursun & Salur’un (2013) çalışmaları Doğu Anadolu’daki bazı türlerin yayılış bilgilerine katkı sağlamaktadır.

Bu makalede değerlendirilen Hemiptera örnekleri 2008 – 2013 yılları arasında Van ilindeki böcek faunası araştırmalarımız çerçevesinde, Artos Dağında gerçekleştirdiğimiz genel boyutlu gözlem ve toplamalarımız sırasında elde edilen örneklerle dayanmaktadır. Ayrıca Bakan (2013) ve Yalçın’ın (2013) yüksek lisans çalışmalarındaki bazı kayıtlar da burada değerlendirilmiştir. Artos Dağı’nın Hemipter’leriyle ilgili bu çalışmada ise 13 familyaya ait 61 takson (cins düzeyinde kalmış 3 türle birlikte) yer almaktadır. Alanda tespit edilen türlerden 47 takson Artos Dağı’nın böcek faunasına ilave olmuştur. Bunlar arasında dar yayılış gösteren, lokal ve nadir bazı türler de söz konusudur. Örnek olarak; *Eurygaster dilaticollis* (Scutelleridae), Önder ve arkadaşları (2006) tarafından sadece Erzincan’dan bildirilmiştir. *Coriomeris scabricornis* (Coreidae) sadece Ankara ve Kayseri’den; *Spatocera lobata* ise Bursa ve Kars’tan bilinirken, Artos Dağı kayıtları bölge için de yeni olmuştur. Aynı şekilde *Lygus pratensis*, *Lygus rugulipennis* ve *Notostira elongata* (Miridae), *Melanocoryphus albomaculatus* (Lygaeidae), *Dicranocephalus agilis* (Stenocephalidae), *Chorosoma shillingii* ve *Stictopleurus abutilon* (Rhopalidae) türlerinin yanısıra *Camptopus tragacanthae* (Alydidae), *Catoplatys nigriceps* (Tingidae) gibi türler de Van faunası için ilave olmuştur.

Yukarıda adı geçen türlere ilave olarak *Nabis fesus*, *Reduvius personatus*, *Adelphocoris lineolatus*, *Deraeocoris rutilus*, *D. serenus*, *Lygus pratensis*, *L. rugulipennis*, *Notostira elongata*, *Canthophorus melanopterus*, *Melanocoryphus albomaculatus*, *Dicranocephalus agilis*, *Chrosoma shillingii*, *Liorhyssus hyalinus*, *Stictopleurus abutilon* ve *Camptopus lateralis* gibi türler Van Gölü Havzası için yeni kayıt niteliğindedir. Adı geçen türler ÖDA olarak belirlenen Artos Dağı’nın önemini artırmaktadır.

Artos Dağı ile ilgili bu çalışma, bir başlangıçtır. Uzun süreli ve ayrıntılı bir çalışma olarak planlandığı takdirde, tür sayısının daha artması beklenmektedir. Alan, alpin dağ stebi olarak zengin bir bitki çeşitliliğine sahiptir. 1700-3100 metreler arasında tespit edilen türler dikey yayılış olarak, tercih ettikleri habitat tipleri ve ergin uçuş dönemi yönleriyle önemli ekolojik bilgiler de sağlamıştır.

Aşağıdaki listede yer alan taksonlar ait oldukları familyalar içerisinde alfabetik olarak sunulmuştur. Toplama kayıtları, örneğin Artos Dağında tespit edildiği yön, yükseklik, tarihi ve örnek sayıları dikkate alınarak listelenmiştir. Türün Van Gölü havzasındaki (Van & Bitlis) dağılışı da dikkate alınmıştır. Türlerin teşhisleri tarafımızdan yapılmış olup gerekli hallerde genital preparatlar da hazırlanarak mukayese edilmiştir. Yazarlar tarafından toplanan örnekler Cesa koleksiyonunda, Buket Bakan ve Meltem Yalçın tarafından toplanan örnekler ise Yüzüncü Yıl Üniversitesi’nde (YYUIRC) muhafaza edilmektedir.

Kısaltmalar

CESA	Centre for entomological Studies Ankara
EN	Endangered (tehdit altında)
ex	örnek
GP	Genital Preparat
N	Kuzey
ÖDA	Önemli Doğa Alanları
S	Güney
VU	Vulnerable (zarar görebilir)
YYUIRC	Yüzüncü Yıl University Insect Research Collection

Gerridae Leach, 1815**1. *Gerris costae*** (Herrich-Schäffer, 1850)

Bu tür Van'da Muradiye'den bildirilmiştir (Dursun, 2012).

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı N., 1855m, 14 05 2011, M. Yalçın leg. (YYUIRC).

Reduviidae Latreille, 1807**2. *Reduvius personatus*** (Linnaeus, 1758)

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı N., 1980m, 09 07 2012, M.Kemal & A. Koçak leg.

3. *Holotrichius apterus* Jakovlev, 1879 (Şekil 1)

Bu türün Van kaydı Gürpınar, Çavuştepe'den bildirilmiştir (Dursun & Salur, 2013).

İncelenen Materyal: 2♀- Artos Dağı N., 1980m, 15 07 2012 (ışık tuzağı), M.Kemal & A.Koçak leg.

4. *Rhynocoris punctiventris* (Herrich-Schäffer, 1846)

Bu türün Van kaydı Akdamar adasından bildirilmiştir (Dursun & Salur, 2013).

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı N., 1805m, 14 07 2012, M.Yalçın leg. (YYUIRC).

Tingidae Laporte, 1832**5. *Catoplatus nigriceps*** Horváth, 1905

İncelenen Materyal: 1 ex. - Artos Dağı N., 2000m, 02 09 2012, M. Kemal & A. Koçak leg.

Nabidae Costa, 1852**6. *Nabis ferus*** (Linnaeus, 1758)

İncelenen Materyal: 4♂1♀- Artos Dağı N., 1700m, 06 09 2010 (ışık tuzağı); 22♂♀- Artos Dağı N., 1815m, 30 09 2010, B. Bakan leg. (YYUIRC).

Miridae Hahn, 1831**7. *Adelphocoris lineolatus*** (Goeze, 1778) (Şekil 2)

İncelenen Materyal: 1♂1♀- Artos Dağı N., 1850m, 05 07 2012; 1♂- Artos Dağı N., 1950m, 09 07 2012 ve 3♂2♀- Artos Dağı S., 2185m, 17 07 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.

8. *Deraeocoris rutilus* (Herrich-Schäffer, 1838) (Şekil 3)

İncelenen Materyal: 1 ♂♀- Artos Dağı N., 2000m, 22 06 2013, M. Kemal & A. Koçak leg.

9. *Deraeocoris serenus* (Douglas and Scott, 1868)

İncelenen Materyal: 3♂♀- Artos Dağı N., 1670m, 06 09 2010, M.Kemal leg. (ışık tuzağı).

10. *Grypocoris* sp.

Türkiye faunasında bu cinse ait *G. amoenus*, *G. fieberi*, *G. heinzi*, *G. melonopygus*, *G. meyeri* ve *G. syriacus* türler bilinmektedir (Önder ve ark., 2006). Toplanan materyal türün kesin teşhisi için maalesef yeterli olmamıştır.

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı S., 2200m, 21 07 2011, M.Kemal & A.Koçak leg.

11. *Lygus pratensis* (Linnaeus, 1758) (Şekil 4)

İncelenen Materyal: 1ex. - Artos Dağı N., 1950m, 27 07 2011, M.Kemal & A.Koçak leg.

12. *Lygus rugulipennis* (Poppius, 1911)

İncelenen Materyal: 1ex. - Artos Dağı N., 2100m, 22 06 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.

13. *Notostira elongata* (Geoffroy, 1785)

İncelenen Materyal: 1♂ - Artos Dağı S., 3100m, 21 07 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.

14. *Oncotylus* sp.

Wagner (1969), *Oncotylus* cinsine ait Türkiye'den tanımladığı 3 türle birlikte, 6 türün varlığından bahsetmektedir. Linnavuori (1993) çalışmasında Irak'ın *Miridae* familyasından bahsederken 76 türü liste halinde sunmuştur. Çalışmada *Oncotylus basicornis*, *O. setulosus* ve *O. innotatus* türlerine yer verirken, sadece *Oncotylus basicornis*'in çizimlerini yayınlamıştır. Önder ve arkadaşları (2006) bu cinse ait *Oncotylus anatolicus*, *O. basicornis*, *O. nigdensis*, *O. punctipes*, *O. pyrethri*, *O. setulosus* ve *O. viridiflavus* türlerini bildirmektedir.

İncelenen Artos örneklerdeki dış morfolojik özellikler *O. vitticeps*'e benzerlik gösterirken, antenin birinci segmenti üzerinde bulunan sert tüylerin sayısının daha fazla olduğu görülmüştür. Sonuç olarak mevcut kaynaklardan toplanan örnekler kesin olarak teşhis edilemediğinden cins seviyesinde bırakılmıştır.

İncelenen Materyal: 2♂♀ - Artos Dağı S., 2183m, 17 07 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.

15. *Pachytomella* sp.

Bu cinse ait Türkiye'de *P. passerinii* ve *P. phoenica* olmak üzere iki tür bilinmektedir. İlki 8 ilimizden, ikinci tür ise sadece Hatay ve Mersinden tespit edilmiştir (Önder ve ark., 2006). Kesin teşhis için incelenen materyal yeterli olmamıştır.

İncelenen Materyal: 1ex - Artos Dağı S., 2180m, 17 07 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.

***Scutelleridae* Leach, 1815**

Bu familyada *Eurygaster* cinsine ait türlerin dış morfolojik özelliklerine göre teşhisinde genellikle sıkıntı yaşanmaktadır. Yapılan erkek genital organları *Eurygaster* türlerinin ayırımında önemli rol oynamaktadır. Bu konuda Abbas'ın (1990) tez çalışmasından da yararlanılmıştır.

16. *Eurygaster dilaticollis* Dohrn, 1860 (Şekil 5)

Türkiye genelinde sadece Erzincan kaydı bulunmaktadır (Önder ve ark., 2006).

İncelenen Materyal: 1♀ - Artos Dağı N., 2180m, 11 06 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.

17. *Eurygaster integriceps* Puton, 1881 (Şekil 6, 38)

Bu türün Van'da Erek Dağı, Kurubaş Geçidi, Çatak, Erciş ve Zeve şehitliği çevresinden kayıtları bulunmaktadır (Bakan, 2013).

İncelenen Materyal: 1♀ - Artos Dağı N., 1940m, 23 07 2011, M. Kemal & A. Koçak leg., 1♂ - Artos Dağı S., 2190m, 14 06 2012 (GP0036MK), M. Kemal & A. Koçak leg.

18. *Eurygaster testudinaria* (Geoffroy, 1785) (Şekil 39)

Bu tür Bitlis'in Mutki (Meydan) ilçesinden (Kemal ve ark., 2010); Van'da ise Bahçeseray, Gevaş, Çatak, Erek Dağı, Erciş, Muradiye Kurubaş ve Zeve şehitliği gibi yerlerden bildirilmiştir (Bakan, 2013).

İncelenen Materyal: 1♂ - Artos Dağı S., 2190m, 14 06 2012 (GP0037MK), M. Kemal & A. Koçak leg.

19. *Odontotarsus robustus* Jakovlev, 1883

Bu türün Van'daki kaydı Gevaş (Göründü-Altınbaş köyü arası) Yalçın (2013) tarafından; Erek Dağı, Gevaş (Kazanç köyü, Yanıkçay köyü, Zerikaş yaylası), Kurubaş geçidi ve Üniversite Kampüsünden ise Bakan (2013) tarafından bildirilmiştir.

İncelenen Materyal: 1ex - Artos Dağı N., 2000m, 16 08 2012, M. Kemal & A. Koçak leg.

20. *Odontotarsus purpureolineatus* (Rossi, 1790)

Bu tür Van (Koçak & Kemal, 2012a); Çatak, Erciş, Gevaş (Artos Dağı, Kurgunkıran geçidi) ve Kurubaş (Bakan, 2013) gibi lokalitelerden bildirilmiştir.

İncelenen Materyal: 2♂♀ - Artos Dağı N., 2180m, 11 06 2009, M. Kemal & A. Koçak leg.; Artos Dağı N., 1950m, 16 08 2012, M. Kemal & A. Koçak leg.

***Cydnidae* Billberg, 1820**

21. *Cydnus aterrimus* (Forster, 1771) (Şekil 7)

Bu türün Van kaydı Kurubaş'tan bildirilmiştir (Bakan, 2013).

İncelenen Materyal: 2♀ - Artos Dağı N., 2000m, 16 08 2012; 1♂3♀ - Artos Dağı N., 2000m, 02 09 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.

22. *Tritomegas sexmaculatus* (Rambur, 1842)

Bu türün Van kaydı Gevaş'tan bildirilmiştir (Bakan, 2013).

İncelenen Materyal: 1♂ - Artos Dağı N., 2180m, 11 06 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.

23. *Canthophorus melanopterus* (Herrich-Schäffer, 1835)

İncelenen Materyal: 1♀ - Artos Dağı N., 2800-3050m, 19 07 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.

***Pentatomidae* Leach, 1815**

24. *Ancyrosoma leucogrammes* (Gmelin, 1790) (Şekil 8)

Bu türün Van kaydı Gevaş (Artos Dağı) ve Çatak'tan bildirilmiştir (Bakan, 2013).

İncelenen Materyal: 1♀ - Artos Dağı N., 1950m, 20 08 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.

25. *Anthemina lunulata* (Goeze, 1778)

Türün önceki kayıtları şöyledir: Van (Koçak & Kemal, 2012a); Edremit, Erek Dağı, Gürpınar ve Muradiye (Bakan, 2013).

İncelenen Materyal: 1♀ - Artos Dağı N., 1805m, 14 07 2012, M. Yalçın leg. (YYUIRC).

26. *Carpocoris (s.str.) coreanus* Distant, 1899 (Şekil 9-11, 37)

Bu tür Van'dan (Koçak & Kemal, 2012a); Edremit, Erek Dağı, Gevaş ve Çatak'tan bildirilmiştir (Bakan, 2013). Ribes et al (2007) tarafından *Carpocoris* üzerinde yapılmış son taksonomik değerlendirmeler bu çalışmada dikkate alınmıştır.

İncelenen Materyal: 6♂♀ - Artos Dağı N., 2180m, 11 06 2012, M.Kemal & A.Koçak leg. (GPO014MK); 1♀ - Artos Dağı N., 1950m, 19 06 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 2♂♀ - Artos Dağı N., 1950m, 05 07 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♀ - Artos Dağı N., 2120m, 11 08 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 2♂♀ - Artos Dağı N., 1950m, 20 08 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 6♂♀ - Artos Dağı N., 2000m, 16 08 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 2♀ - Artos Dağı N., 2100m, 22 06 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♂ - Artos Dağı S., 2160m, 16 06 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.; 3♀ - Artos Dağı S., 17 07 2013; 4♂ - Artos Dağı N., 1805m, 14 & 28 07 2012, M. Yalçın leg. (YYUIRC).

27. *Carpocoris (s.str.) fuscispinus* (Boheman, 1851) (Şekil 12-14)

Bu türün Van'daki kaydı (Koçak & Kemal, 2012a); Erek Dağı, Gevaş (Artos Dağı, Altınsaç, Göründü, Kuskunkıran) ve Erciş'ten bildirilmiştir (Bakan, 2013).

İncelenen Materyal: 1♀ - Artos Dağı N., 1850m, 05 07 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 2♂3♀ - Artos Dağı N., 1980m, 09 07 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♂ - Artos Dağı N., 2065m, 14 08 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 5♂1♀ - Artos Dağı N., 2000m, 16 08 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♂3♀ - Artos Dağı N., 1950m, 20 08 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 3♂1♀ - Artos Dağı N., 2000m, 02 09 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♀ - Artos Dağı N., 1805m, 14 07 2012, M. Yalçın leg. (YYUIRC).

28. *Carpocoris pudicus* (Poda, 1761)

Bu türün Van'daki kaydı Edremit, Erciş (Zilan vadisi), Gevaş (Artos Dağı, Göründü-Altınsaç köyü arası ve Çatak'tan bildirilmiştir (Bakan, 2013).

İncelenen Materyal: 1♀ - Artos Dağı N., 1850m, 14 05 2013, M. Yalçın leg. (YYUIRC).

29. *Cnephosa flavomarginata* Jakovlev, 1880 (Şekil 15-16)

Bu türün Van'daki kaydı (Koçak & Kemal, 2012a); Gevaş (Artos Dağı) ve Çatak'tan bildirilmiştir (Bakan, 2013).

İncelenen Materyal: 3♀- Artos Dağı 2000m, 16 08 2012; 1♀- Artos Dağı S., 1950m, 05 07 2012; 1♂1♀- Artos Dağı N., 1950m 09 07 2012, tragakantik dağ stebi, M.Kemal & A.Koçak leg.

30. *Derula flavoguttata* Mulsant & Rey, 1856

Bu türün Van'daki kaydı Gevaş (Artos Dağı) Yalçın (2013) ve Bakan (2013) tarafından bildirilmiştir.

İncelenen Materyal: 1♀- Artos Dağı N., 1950m, 05 07 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♂1♀- Artos Dağı N., 1980m, 09 07 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 3 ♀- Artos Dağı N., 2000m, 16 08 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.

31. *Dolycoris baccarum* (Linnaeus, 1758) (Şekil 17)

Bu türün Bitlis kaydı Mutki (Meydan) ilçesinden (Kemal et al., 2010); Van'dan (Koçak & Kemal, 2012a); Gevaş'tan (Artos Dağı, Göründü - Altınsaç köyü arası, Kuskunkıran geçidi) bildirmiştir (Bakan, 2013).

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı N., 1950m, 23 07 2011, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♂- Artos Dağı N., 2180m, 11 06 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♀- Artos Dağı N., 1950m, 11 08 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.

32. *Eurydema (s.str.) oleracea* (Linnaeus, 1758) (Şekil 18)

Bu türün Van'daki kaydı Gevaş, Çaldıran ve Kurubaş geçidinden bildirmiştir (Bakan, 2013).

İncelenen Materyal: 1♀- Artos Dağı S., 2190m, 17 07 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.

33. *Eurydema (s.str.) ornata* (Linnaeus, 1758) (Şekil 19)

Bu türün Van'daki kayıtları Bahçesaray, Erçek, Erçiş, Kurubaş, Çatak, Gevaş, Muradiye, Özalp ve Saray'dan bildirilmiştir (Bakan, 2013).

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı S., 2190m, 17 07 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.

34. *Eurydema (Rubrodorsalium) ventralis* Kolenati, 1846 (Şekil 20-21)

Bu türün Van'daki kaydı (Koçak & Kemal, 2012a); Bahçesaray, Ereğ Dağı, Erciş, Çatak ve Gevaş (Artos Dağı, Göründü-Altınsaç köyü arası, Kuskunkıran geçidi) kayıtlarını ise Bakan (2013) bildirmiştir.

İncelenen Materyal: 1♀1♂- Artos Dağı S., 2190m, 14 06 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♀- Artos Dağı N., 1980m, 05 07 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♀ Artos Dağı N., 2100m, 22 06 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.; 4♀3♂- Artos Dağı S., 2190m, 17 07 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.

35. *Graphosoma (s.str.) melanoxanthum* Horvath, 1903 (Şekil 22)

Türün Van'daki kaydı Gevaş (Artos Dağı) (Yalçın, 2013); Çatak, Gevaş (Artos Dağı, Altınsaç köyü, Kuskunkıran geçidi) ve Muradiye'den bildirilmiştir (Bakan, 2013).

İncelenen Materyal: 4♂1♀- Artos Dağı N., 2065m, 14 08 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 4♂4♀- Artos Dağı N., 2000m, 16 08 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♂1♀- Artos Dağı N., 1950m, 20 08 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♂- Artos Dağı N., 2000m, 02 09 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♂- Artos Dağı, N., 1800m, 09 06 2012, M. Yalçın leg.; 1♀- Artos Dağı S., 2160m, 16 06 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.

36. *Graphosoma (s.str.) semipunctatum* (Fabricius, 1775)

Bu türün Van'daki kaydı Gevaş ilçesinden Bakan (2013) tarafından bildirilmiştir.

İncelenen Materyal: 1♀- Artos Dağı S., 2160m, 16 06 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.

37. *Mustha spinosula* (Lefebvre, 1831) (Şekil 23-24)

Bu türün Van'daki kaydı Koçak & Kemal tarafından (2012a); Gevaş'taki kayıtları ise (Artos Dağı, Göründü-Altınsaç köyü arası), Bakan (2013) tarafından bildirilmiştir.

İncelenen Materyal: 1♀- Artos Dağı N., 1930m, 11 07 2009, M.Kemal & A.Koçak leg.; 3♂♀- Artos Dağı N., 1980m, 09 07 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.

38. *Neottiglossa leporina* (Herrich-Schäffer, 1830)

Bu türün Van'daki kaydı Gevaş'tan (Artos Dağı, Altınsaç köyü, Kuskunkıran geçidi, Yanıkçay köyü) bildirilmiştir (Bakan, 2013).

39. *Rhombocoris regularis* (Herrich-Schäffer, 1851) (Şekil 25)

Bu türün Van'daki kaydı Koçak & Kemal tarafından (2012a); Başkale, Gevaş (Artos Dağı), Kurubaş geçidi kayıtları ise Bakan (2013) tarafından bildirilmiştir. Türün Erzincan kaydı ise, Cesa Koleksiyonunda bulunan ve Ahmediye'den, 2120m, 28 06 2008 tarihinde yazarlar tarafından toplanan bir dişi bireye dayanmaktadır.

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı N., 2180m, 11 06 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.

40. *Stagonomus (s.str.) amoenus* (Brullé, 1832)

Bu türün literatürdeki kayıtları şöyledir: Van kaydı (Koçak & Kemal, 2012a); Gevaş (Yalçın, 2013); Erek Dağı, Gevaş (Artos Dağı, Kazanç köyü, Göründü-Altınsaç köyü arası) lokaliteleri (Bakan, 2013).

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı N., 2200m, 11 06 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.

41. *Tholagmus flavolineatus* (Fabricius, 1798)

Bu türün Van'daki kaydı Gevaş (Artos dağı), Kurubaş geçidi ve Tasmalı geçidinden bildirilmiştir (Bakan, 2013).

İncelenen Materyal: 1♀- Artos Dağı N., 1980m, 09 07 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.

Lygaeidae Schilling, 1829

42. *Lygaeus equestris* (Linnaeus, 1758)

Bu türe ait kayıtlar şöyledir: Bitlis Mutki (Meydan) Kemal et al. (2010); Van (Koçak & Kemal, 2012a).

İncelenen Materyal: 2♀- Artos Dağı, S., 2190m, 14 06 2012 ve 17 07 2013 M.Kemal & A.Koçak leg.

43. *Melanocoryphus albomaculatus* (Goeze, 1778) (Şekil 26)

İncelenen Materyal: 1♀- Artos Dağı N., 1950m, 22 08 2012 ve 1♂ Artos Dağı N., 1950m, 30 09 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.

44. *Rhyparochromus phoeniceus* (Rossi, 1794) (Şekil 27)

Bu türün Van'daki kaydı Koçak & Kemal (2012a) tarafından bildirilmiştir.

İncelenen Materyal: 1♀- Artos Dağı S., 2250m, 14 06 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.

45. *Spilostethus pandurus* (Scopoli, 1763) (Şekil 28)

Bu türün Van'daki kaydı Kemal & Koçak (2008b) tarafından bildirilmiştir.

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı N., 23 07 2011, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♀- Artos Dağı N., 1950m, 19 06 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♂- Artos Dağı, N., 1980m, 09 07 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♂1♀- Artos Dağı N., 2100m, 22 06 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♀- Artos Dağı N., 1950m, 30 09 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.

46. *Spilostethus saxatilis* (Scopoli, 1763) (Şekil 29)

Bu türün Van'daki kaydı Koçak & Kemal (2012a) tarafından bildirilmiştir.

İncelenen Materyal: 1♀- Artos Dağı N., 2180m, 11 06 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♀- Kavarsük, 1950m, 26 08 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♂4♀- Artos Dağı N., 2000m, 02 09 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.

Stenocephalidae Dallas, 1852**47. *Dicranocephalus agilis*** (Scopoli, 1763)

İncelenen Materyal: 1♂1♀- Artos Dağı N., 2180m, 11 06 2012; 1♂- Artos Dağı N., 1780m, 09 06 2012, M. Yalçın leg. (YYUIRC).

Rhopalidae Amyot & Serville, 1843**48. *Corizus hyoscyami*** (Linnaeus, 1758) (Şekil 30)

Bu türün Van Gölü Havzasındaki kayıtları şöyledir: Bitlis'in Mutki (Çaygeçit) ilçesi (Kemal et al., 2010), Van (Koçak & Kemal, 2012a).

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı N., 2100m, 22 06 2013, M. Kemal & A. Koçak leg.; 1♂- Artos Dağı N., 2190m, 17 07 2013, M. Kemal & A. Koçak leg.

49. *Chorosoma schillingii* (Schilling, 1829) (Şekil 31)

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı N., 1950m, 27 07 2011, M. Kemal & A. Koçak leg.

50. *Liorhyssus hyalinus* (Fabricius, 1794) (Şekil 32)

İncelenen Materyal: 1♂♀ Artos Dağı S., 2200m, 07 07 2009, M. Kemal & A. Koçak leg.

51. *Maccevethus* sp.

Bu cinse ait Önder ve ark., (2006) *Maccevethus caucasicus*, *M. lineola*, *M. lutheri* ve *M. persicus* türleri listelemiştir. Ancak, Aukema ve Rieger (2006) palaeartik heteroptera kataloğunda bu cinse ait iki tür ile alttürlerinden (*M. corsicus corsicus*, *M. c. persicus*; *M. errans errans*, *M. e. caucasicus*) bahsetmektedir. Bazı yazarlar bu iki taksonun nominant alttürlerini çoğunlukla birbirlerinden ayırmanın güç olduğunu yazmaktadır. Coğrafik olarak Doğu Anadolu'nun her iki türün alttürlerini barındırabilmesi muhtemeldir. Dolayısıyla Artos'daki türün teşhisi, ancak cinsin revizyondan geçirilmesi durumunda kesinlik kazanacaktır.

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı N., 1950m, 20 08 2012, M. Kemal & A. Koçak leg.

52. *Stictopleurus abutilon* (Rossi, 1790)

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı N., Kavarsük, 1950m, 26 08 2012, M. Kemal & A. Koçak leg.

Coreidae Leach, 1815**53. *Coreus marginatus*** (Linnaeus, 1758) (Şekil 33)

Bu tür Van'da Koçak & Kemal (2012a) tarafından bildirilmiştir.

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı S., 2180m, 17 07 2013, M. Kemal & A. Koçak leg.

54. *Coriomeris denticulatus* (Scopoli, 1763) (Şekil 34)

Bu tür Van'da Koçak & Kemal (2012a) tarafından bildirilmiştir.

İncelenen Materyal: 1♀- Artos Dağı N., 2000-2065m, 14 & 17 08 2012, M. Kemal & A. Koçak leg.

55. *Coriomeris scabricornis* (Panzer, 1809)

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı N., 2000m, 17 08 2012, M. Kemal & A. Koçak leg.

56. *Enoplops disciger* (Kolenati, 1845)

Bu tür Van'da Koçak & Kemal (2012a) tarafından bildirilmiştir.

İncelenen Materyal: 1♀- Artos Dağı N., 1805m, 14 07 2012, M. Yalçın leg. (YYUIRC).

57. *Phyllomorpha laciniata* (Villers, 1789)

Bu tür Bitlis'in Mutki (Çaygeçit) ilçesinden Kemal ve arkadaşları (2010), Van'da Koçak & Kemal (2012a) tarafından bildirilmiştir.

İncelenen Materyal: 1♀- Artos Dağı S., 1980m, 15 07 2012 (ışık tuzağı), M. Kemal & A. Koçak leg.

58. *Spathocera* aff. *lobata* (Herrich-Schäffer, 1842)

İncelenen Materyal: 1♀- Artos Dağı S., 2160m, 16 06 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.

59. *Syromastus rhombeus* (Linnaeus, 1767) (Fig. 35)

Bu tür Bitlis'in Mutki (Çaygeçit) ilçesinden Kemal et al. (2010), Van'dan Koçak & Kemal (2012a) tarafından bildirilmiştir.

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı N., 1980m, 09 07 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♀- Artos Dağı N., 1950m, 11 08 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.

Alydidae* Amyot & Serville, 1843*60. *Camptopus lateralis* (Germar, 1817)**

İncelenen Materyal: 1♂- Artos Dağı S., 2190m, 17 07 2013, M.Kemal & A.Koçak leg.

61. *Camptopus tragacanthae* (Kolenati, 1845) (Şekil 36)

İncelenen Materyal: 2♂- Artos Dağı N., 2180m, 11 06 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♂- Artos Dağı N., 1950m, 05 07 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.; 1♂3♀- Artos Dağı N., 2000m, 16 08 2012, M.Kemal & A.Koçak leg.

Kaynaklar:

- Abbas, H., 1990.** *Türkiye'deki Eurygaster Lap. (Heteroptera, Scutelleridae) türleri üzerinde sistematik araştırmalar* (Yüksek lisans tezi). 100 s. Ege Üniversitesi, İzmir.
- Bakan N. B., 2013.** *Van İli Pentatomoidea Üstfamilyasının Ekofaunası Üzerine Araştırmalar (Hemiptera)*. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van (Yükseklisans tezi).
- Dursun, A. & A. Salur, 2013.** Presence of *Sphedanolestes sanguineus* (Fabricius, 1794) in Turkey, followed by an annotated checklist of Reduviidae (Hemiptera: Heteroptera). *Turk J. Zool.* 37: 610-620.
- Dursun, A., 2012.** Additional records of Gerromorpha (Hemiptera, Heteroptera) and redescription of *Rhagovelia nigricans nigricans* (Burmeister, 1835) from Anatolia (Turkey). *Turk. J. Zool.* 36 (5): 652-661.
- Eken, G. ve ark. [ed.], 2006.** *Türkiye'nin önemli doğa alanları*. 639s. Ankara.
- Göllner-Scheiding, U., 2006.** Family Scutelleridae Leach, 1815 - Shield bugs [in] Aukema, B. & C. Rieger, *Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Nederlandse Ent. Ver.* 5: 190-227.
- Kemal, M., & B. Bakan, 2011.** *Oxycarenus pallens* (H.-S.) in Van Province (East Turkey) (Hemiptera, Lygaeidae). *Cesa News* 71: 1-5, 6 figs., 1 map.
- Kemal, M., & Koçak, A. Ö., 2008a.** On the late summer butterflies of Artos Mountain (Van Province, East Turkey). *Cesa News* 29: 1-16.
- Kemal, M. & A. Ö. Koçak, 2008b.** Occurrence of Soldier Bug (*Spilostethus pandurus*) in Van Province (Turkey) (Hemiptera, Lygaeidae). *Cesa News* 33: 1-3, 3 figs. 1 map.
- Kemal, M. & A. Ö. Koçak, 2013a.** *Zygaena peschmerga* in Van Province (East Turkey) (Zygaenidae, Lepidoptera). *Cesa News* 92: 12-14, 4 figs.
- Kemal, M. & A. Ö. Koçak, 2013b.** *Stamnodes depeculata* (Geometridae, Lepidoptera) in Van Province (East Turkey) with faunistical, ecological and taxonomical notes including accompanied species. *Cesa News* 92: 15-40, 44 figs.
- Kemal, M., Bakan, B., & M., Yalçın, 2013.** *Graphosoma* (*Graphosomella*) *inexpectatum*, a new record for the fauna of Turkey (Hemiptera, Pentatomidae, Podopinae). *Cesa News* 85: 1-4, 7 figs.
- Kemal, M., Koçak, A. Ö., Akın, K., Yalçın, M., Buket., B., & D. Çelikkaya, 2010.** Spring aspect of the pterygot insects fauna of Mutki (Bitlis Province, South East Turkey). *Cesa News* 58: 1-78, 150 figures, 1 graph.
- Koçak, A. Ö. & M. Kemal, 2008.** Announcement with illustrations: "Studies on the Lepidoptera Fauna of Artos Mountain (Van Prov., East Turkey). *Cesa News* 27: 1-10, 18 figs.
- Koçak, A. Ö. & M. Kemal, 2010.** List of the species of some pterygot orders recorded in the Province Van (East Turkey) and a description of a new species in the family Cicadidae (Insecta). *Priamus* 12 (5): 130-149.
- Koçak, A. Ö. & M. Kemal, 2012a.** List of the two thousand species of the pterygot insects in Van province (East Turkey). *Cesa News* 81: 2-86, 37 figs.
- Koçak, A. Ö. & M. Kemal, 2012b.** List of the hitherto recorded pterygot taxa of Turkey (*Insecta*). *Cent. Ent. Stud., Memoirs* 6: i-iv+1-1649, 1 fig.

- Koçak, A.Ö. & M.Kemal, 2013.** Diptera of Turkey. *Priamus* Suppl. 28: i+ 1- 411, 186 figs., 166 maps, 3 tables.
- Linnavuori, R.E., 1993.** Hemiptera of Iraq III. Heteroptera, Miridae (Phylinae). *Ent. fennica* (4): 253-271.
- Önder, F., Karsavuran, Y., Tezcan, S. & M.Fent, 2006.** *Türkiye Heteroptera (Insecta) Kataloğu*. 164 s., İzmir.
- Ribes, J., Gapon D.A., Pagola-Carte, S., 2007.** On some species of *Carpocoris* Kolenati, 1846: new synonymies (Heteroptera, Pentatomidae, Pentatominae), *Mainzer naturwiss. Archiv / Beiheft* 31: 187-198.
- Rider, D.A., 2006.** Family Pentatomidae Leach, 1815 [in] Aukema, B. & C. Rieger, *Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region*, Nederlandse Ent. Ver. 5: 233-402.
- Wagner, E., 1969.** Beitrag zur Gattung *Oncotylus* Fieber, 1858 (Heteroptera, Miridae). *Notulae Ent.* XLIX: 271-281.
- Yalçın A. M., 2013.** *Gevaş İlçesinde (Van) Hymenoptera Ve Diğer Pterygota - Bitki İlişkileri Üzerine Eko-Faunistik Araştırmalar*. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van (Yükseklisans tezi).

Aşağıdaki bölümde Artos Dağı Hemipterleri ile ilgili olarak doğal ortamlarında çekilmiş 29 türe ait orijinal fotoğraflar sunulmuştur. İlaveten, *Carpocoris coreanus*, *Eurygaster integriceps* ve *E. testudinaria*'nın birinci yazar tarafından yapılan erkek genital preparatlarının resimlerine de yer verilmiştir. Bütün resimler birinci yazar tarafından çekilmiş olup Cesa arşivinde muhafaza edilmektedir.

Şekil 1-*Holotrichius apterus* (Reduviidae). Artos Dağı N., 1980m, 15 07 2012. Bu türün gece bırakılan ışık tuzağın etrafındaki bazı güve türleriyle beslendiği tespit edilmiştir.

Şekil 2- *Adelphocoris lineolatus* (Miridae). Artos Dağı N., 2000m, 09 07 2012.

Şekil 3- *Deraeocoris rutilus* (Miridae). Artos Dağı N., 2100m, 22 06 2013.

Şekil 4- *Lygus pratensis* (Miridae). Artos Dağı N., 1950m, 27 07 2012.

Şekil 5- *Eurygaster dilaticollis* (Scutelleridae). Artos Dağı N., dağ stebi. 2180m, 11 6 2012.

Şekil 6- *Eurygaster integriceps* (Scutelleridae). Artos Dağı S., 2200m, 14 6 2012.

Şekil 7- *Cydnus aterrimus* (Cydnidae). Artos Dağı N., 2000m, 22 8 2012.

Şekil 8- *Ancyrosoma leucogrammes* (Pentatomidae). Artos Dağı N., 1950m, 20 8 2012.

Şekil 9- *Carpocoris coreanus* (Pentatomidae). Artos Dağı N., 1950m, 20 8 2012.

Şekil 10- *Carpocoris coreanus* (Pentatomidae). Artos Dağı N., 1980m, 16 08 2012.

Şekil 11- *Carpocoris coreanus* (Pentatomidae). *Eryngium* (Apiaceae) üzerinde çiftleşirken. Artos Dağı N., 2000m, 16 08 2012.

Şekil 12 - *Carpocoris fuscispinus* (Pentatomidae). Artos Dağı N., 1950m, 07 09 2012.

Şekil 13- *Carpocoris fuscispinus* (Pentatomidae). *Onopordum* (Asteraceae) üzerinde çiftleşirken. Artos Dağı N., 2000m, 09 07 2012.

Şekil 14 - *Carpocoris fuscispinus* (Pentatomidae). Nymph, *Euphorbia* üzerinde beslenmiştir. Artos Dağı N., 2065m, 14 08 2012.

Şekil 15- *Cnephosa flavomarginata* (Pentatomidae). *Astragalus* (Fabaceae) üzerinde. Artos Dağı N., 1980m, 05 07 2012.

Şekil 16- *Cnephosa flavomarginata* (Pentatomidae). *Verbascum* (Scrophulariaceae) üzerinde. Artos Dağı N., 2000m, 09 07 2012.

Şekil 17 - *Dolycoris baccarum* (Pentatomidae). Artos, 1900m, 11 8 2012.

Şekil 18- *Eurydema oleracea* (Pentatomidae). Nymphleri *Crambe* (Brassicaceae) üzerinde beslenmiştir. Artos Dağı S., 2200m, 17 07 2013.

Şekil 19- *Eurydema ornata* (Pentatomidae). Nymphleri *Crambe* (Brassicaceae) üzerinde beslenmiştir. Artos Dağı S., 2200m, 17 07 2013.

Şekil 20- *Eurydema ventralis* (Pentatomidae). *Crambe* (Brassicaceae) üzerinde. Artos Dağı S., 2190m, 17 07 2013.

Şekil 21- *Eurydema ventralis* (Pentatomidae). Artos Dağı S, 2500m, 08 07 2009.

Şekil 22- *Graphosoma melanoxanthum* (Pentatomidae). *Eryngium* (Apiaceae) üzerinde. Artos Dağı N., 2000m, 16 08 2012.

Şekil 23- *Mustha spinosula* (Pentatomidae). *Crataegus* (Rosaceae) üzerinde. Artos Dağı N., 1980m, 11 07 2009.

Şekil 24 - *Mustha spinosula* (Pentatomidae). *Crataegus* (Rosaceae) dalı üzerinde çiftleşirken. Artos Dağı N., 1980m, 11 07 2009.

Şekil 25- *Rhombocoris regularis* (Pentatomidae). *Verbascum* (Scrophulariaceae) üzerinde. Artos Dağı N., 2200m, 11 06 2012.

Şekil 26 - *Melanocoryphus albomaculatus* (Lygaeidae). Artos Dağı N, 1950m, 22 08 2012.

Şekil 27- *Rhyparochromus phoeniceus* (Lygaeidae). Artos Dağı S., 2250m, 14 06 2012.

Şekil 28- *Spilostethus pandurus* (Lygaeidae). Artos Dağı N., 1980m, 23 07 2011.

Şekil 29- *Spilostethus saxatilis* (Lygaeidae). Artos Dağı N., 1950m, 20 07 2012.

Şekil 30- *Corizus hyoscyami* (Rhopalidae). Artos Dağı 20 07 2012.

Şekil 31- *Chorosoma schillingii* (Rhopalidae). Artos Dağı N., 1950m, 27 07 2011.

Şekil 32- *Liorhyssus hyalinus*(Rhopalidae). Artos Dağı S., 2200m, 07 07 2009.

Şekil 33- *Coreus marginatus* (Coreidae). Artos Dağı S., 2200m, 17 07 2013.

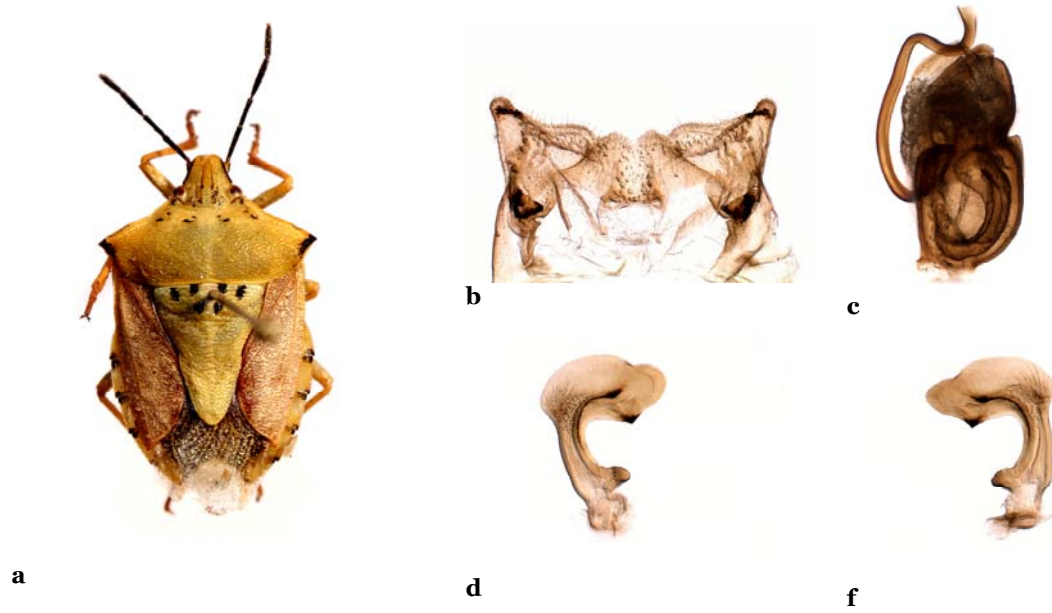
Şekil 34- *Coriomeris denticulatus* (Coreidae). Artos Dağı N., 2000m, 14 08 2012.

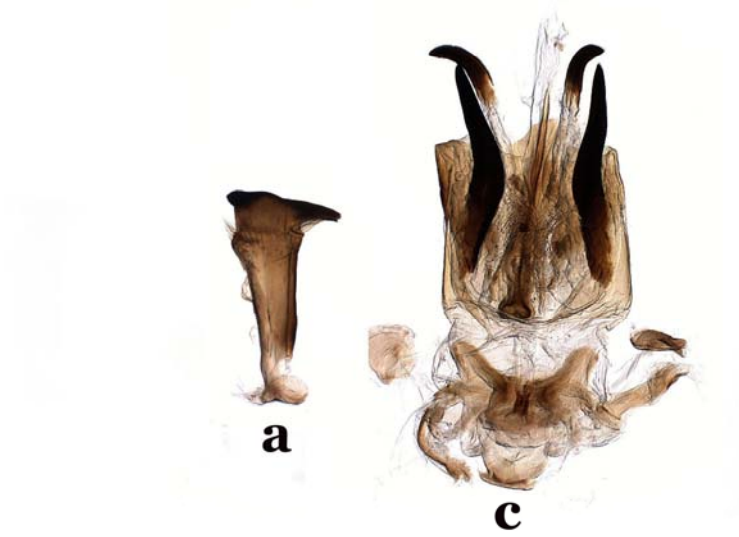
Şekil 35- *Syromastus rhombeus* (Coreidae). Artos Dağı N., 1950m, 11 08 2012.

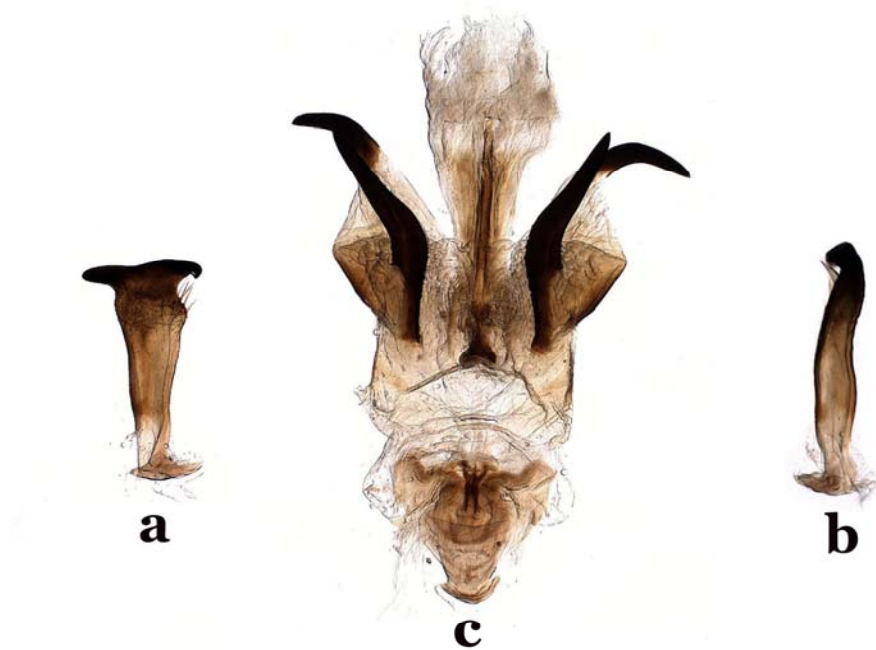
Şekil 36 - *Camptopus tragacanthae* (Alydidae). Artos Dağı S., 2350m, 09 07 2009.

Şekil 37 - *Carpocoris coreanus* Distant, 1899 - **a.** Ergin, **b.** pygophore, **c.** aedeagus, **d-f.** paramer; - Artos Dağı, 2180m, 11 6 2012. M Kemal & A Koçak leg., GP0014, MK.

Şekil 38- *Eurygaster integriceps*. **a-b:** paramer, **c:** aedeagus. - Artos Dağı S., 2190m, 14 06 2012, M Kemal & A Koçak leg., GP0036, MK.

Şekil 39 - *Eurygaster testudinaria*. **a-b:** paramer, **c:** aedeagus- Artos Dağı S., 2190m, 14 06 2012, M Kemal & A Koçak leg., GP0037, MK .

Contents: Kemal, M. & A.Ö. Koçak, Doğu Anadolu'da Van Gölü Havzası Hemiptera Faunasına Katkıları I. Artos Dağı Hemiptera Türleri Hakkında, p. 1 - **editorial** p. 31.

Centre for Entomological Studies Ankara

(A scientific Consortium)

(co-operation of research workers for pure-scientific, not commercial purpose)

Web Page of the Cesa: <http://www.cesa-tr.org/>

Scientific Serials: Priamus & Supplement (ISSN 1015-8243)⁴, Miscellaneous Papers (ISSN 1015-8235)⁵, Memoirs (ISSN-8227)⁶ DVD Films⁷, Iconographia Insectorum⁸ Cesa Publications on African Lepidoptera (series)⁹, Cesa News [online]¹⁰, Cesa Books¹¹

Owners / Sahipleri - Editors / Yayıncılar: Prof. Dr. Ahmet Ömer Koçak (c/o Yüzüncü Yıl University, Turkey) - Editor Assistant: Asst. Prof. Dr. Muhabbet Kemal Koçak (c/o Yüzüncü Yıl University, Turkey).

Editorial Board of all Scientific Serials / Bütün Bilimsel Yayınların Yayın Kurulu: Insecta, taxonomy, nomenclature, ecology, faunistics: Prof. Dr. Ahmet Ömer Koçak (Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Turkey), Asst. Prof. Dr. Muhabbet Kemal Koçak (Yüzüncü Yıl University, Turkey), Assoc. Prof. Dr. Selma Seven (Gazi University, Turkey); Homoptera: Dr. Emine Demir (Turkey). Orthoptera: Dr. Piotr Naskrecki (Connecticut University, U.S.A.), Assoc. Prof. Dr. Mustafa Ünal (Abant İzzet Baysal University, Turkey), Asst. Prof. Dr. Yusuf Hüseyinoğlu (Mersin University, Turkey), Asst. Prof. Dr. Yaşar Gülmez (Gazi Osman Paşa University, Tokat). Coleoptera / Chrysomelidae: Assoc. Prof. M.S. Mohammedsaid (Malaysia). - Plant taxonomy, flora and vegetation: Asst. Prof. Dr. Fevzi Özgökçe, Asst. Prof. Dr. Mural Ünal (Yüzüncü Yıl University, Van, Turkey).

ALL RIGHTS RESERVED

Correspondences should be addressed to: Prof. Dr. Ahmet Ömer Koçak, c/o Yüzüncü Yıl University, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Kampus, Van / Turkey. - e-mail: cesa_tr@yahoo.com.tr

All serials are recorded regularly by the Zoological Record,
Thomson Reuters, Enterprise House, Innovation Way, Heslington, York, YO10 5NQ, United Kingdom
ts-emea-york.dcsadmins@thomson.com

Since 2008, Cesa News is regularly archived online in the address Internet Archive: <http://archive.org/>

⁴ <http://www.cesa-tr.org/Pri.htm> - pdf available after corresponding

⁵ <http://www.cesa-tr.org/Miscell.htm> - pdf available after corresponding

⁶ <http://www.cesa-tr.org/Memoirs.htm> -

⁷ <http://www.cesa-tr.org/CDF.htm>

⁸ <http://www.cesa-tr.org/Icon.htm>

⁹ http://www.metafro.be/Members/Cesa/internet_sayfas305/base_view - pdf available

¹⁰ <http://www.cesa-tr.org/Cesanews.htm>

¹¹ <http://www.cesa-tr.org/Cesabooks.htm>